

Előfizetési ár:

Egész évre . . . . . 8 frt — kt.
Félévre . . . . . 4 „ — „
Negyedévre . . . . . 2 „ — „

Községeknek, körjegyzőknek, néplantóknak:

Egész évre 6 frt. — félévre 3 frt.

Egyes szám kapható a kiadóhivatalban

(Lyceumi nyomda-épület.)

PÉCS

POLITIKAI VEGYESTARTALMU HETILAP.

Hirdetéseket

elfogad a kiadóhivatal (lyceumi könyvnyomda), hol mindenkor a legutányabb árak szabhatnak. Minden beiktatott hirdetés után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nyitlterben egy sor 1 frt.

Kéziratok

a szerkesztőségbe (lyceumi könyvnyomda) küldendők.

Megjelenik hetenként kétszer. Szerkesztőség és kiadóhivatal: lyceumi könyvnyomda. Kéziratok nem adatnak vissza.

A városi tisztviselők fizetés-emelésének kérdéséről.

A városnak építkezés és népesedés tekintetében való fejlődése egyrészt, másrészt azonban a mindinkább nehezebb megélhetési mód évek óta, nemcsak a közvetlenül érdekelt városi tisztviselők körében (egy-két oszlopos kivételével) hanem mindazokról, kik a közigazgatás keretébe tartoznak és ismerve a fennforgó viszonyokat, szívvel érezni, és józanul gondolkodni tudnak, megérlette azt a tudatot, hogy a városi tisztviselőknek az önkormányzati szabályrendeletben stípuált fizetései a mostani igényeknek kivétel nélkül nem felelnek meg.

Kivétel nélkül, mert nemcsak az alsóbb tisztviselők a jogosult panaszkodók, hanem kétségtelen igaz az is, hogy a polgármester 2500 frtja, a tanácsnokok és főjegyző 1600 frtja, a jegyzői 1000 és 800 frt oly szegényes fizetések, melyek nem az állás fontosságához, a folyton szaporodó, majdnem elviselhetetlen munka mértékéhez és a város erkölcsi tekintélyéhez vannak mérve, igaz, hogy a főtisztviselők nem állottak a kérők és panaszkodók soraiba és e tartózkodásnak főoka azon kényszerű helyzet, melynél fogva az általuk összeállított költségvetés terheit nem akarták saját követeléseikkel is fokozni — így a polgármester a neki személyes tiszteletdíjként megszavazni szándékolt 1000 frtról is lemondott — de ez a szerénység nem ok arra, hogy a város bizottsága beható revisio alá ne vegye a járandóságok rovatát és be ne ismerje, hogy ma már az összes tisztviselők fizetése a fennforgó viszonyoknak meg nem felel.

Még viszhangzanak boldogult Mendlik Ágoston apátkanonok utolsó szavai, melyekkel meggyőző érvek taglalása mellett szíve egész melegével sikra szállott a tisztviselők fizetésének általános emelése mellett. De célt nem ért, mert nálunk kardoskodnak ugyan az autonóm jogok mellett, de fukarkodnak és kicsinykednek azzal, míhlyt nem kézzelfogható beruházásról van szó, nálunk azt tartják, van ilyen fizetésre is elég ember, ha nem tetszik, keressen jobbat!

Most, hogy az államtisztviselők helyzetén is némileg segítve lett, most midőn a helyzet mindinkább nehezebb és az alantas hivatalnokok kérései, hogy úgy mondjam könyörgései már-már a szánalmat keltik fel és így a fizetés-emelés kérdése oly akurta vált, hogy az alól kitérni nem lehet, maga a tanács a költségvetés

összeállításánál 10%-ot hoz emeléseképen javaslatba. Nem ismerve még az indoklást, de az emelés címét sem — fizetésjavítás, pótlék vagy lakbér-e? — bajos az ügy érdeméhez szólni, csak is a mennyiség kérdését lehetne vitatni. Erre nézve pedig az általános hangulat az — és ez elég örvendetes jelenség — hogy a 10% kevés, még átmeneti orvoslásul is kevés. De az ilyen csekély százalékszerű javítás a rányitálisan is, mert a kisebb javadalmazású tisztviselőknél 40—50 frtot tévén kiévenként, távolról sem orvosolja a fennforgó bajokat; míg felfelé az emelkedés már észrevehetőbb. Az ily javítás nem rendszeres és gyökeres orvoslás, hanem ideiglenes természetű segítség-adomány, mely nem a tisztviselő jogos igényeinek kielégítése, hanem kibúvás a fennforgó kiválóan fontos kérdés alapos megoldása alól, olyan „nesze semmi fogd meg jól” féle alamizsnakodás. Fizetés-emelés nem, mert a nyugdíjba nem számíttatik be, lakbér nem, mert a tanácsnok 160 frtos, a tiszti főorvos 120 frtos, a vegrehajtó 50 frtos a rendőrbiztos 60 frtos lakásban nem lakhatik, személyes pótladó nem, mert ez nem jár általánossággal, drágasági pótlék nem, mert ennek is kevés, s az különben is ideiglenes természetű, mi tehát egyébe, mint a népszerűség-hajhászatnak az áltakarékosság nevében áldozatul dobott — alamizsna.

Mi azt tartjuk, hogy ha már a nyugdíj-alap megterhelhetése nélkül akarunk, a mint hogy kell is a bajon segíteni, legcélszerűbb, legolcsóbb és legbiztosabb mód a szállás, illetve a lakás pénzek rendszeresítése. És pedig a 600 frt fizetésen alóliak kapnának 100 frtot, a 800—1000 frtig 150 frtot, az 1000—1600-ig 200 frtot, 1600—2000 frtig bezárólag 300 frtot és végre az ezen felüliek — mert csak egy van — 400 frtot. Elég kevés ez is, de arányosabb és a mai viszonyoknak mégis lehetőleg megfelelő kielégítése az igényeknek.

Az így előidezett költségtebblet nem haladná túl a vizbernél annak idején terveh vett pótkülönbözetet, mely a vizvezetékeknek 1000 házhatörtént bevezetése által a közönség javára beállott. A lakáspénz rendszeresítése igazi reform, míg minden mellékes jutalék megszavazása csak célzatos tódás-fódás, mely alig szolgál javára a tisztviselőknak, a város tekintélyével pedig sehogy se fér meg. És e reform oly követelmény, melynek kielégítésétől ma már kitérni nem lehet, a város atyái e gondoskodás által nem tesznek egyebet, mint tisztelességes cse-

lekedetet: a takarékoskodásnak, fukarságnak van a költségvetésben más tere: ne sajnáljuk tehát azt a pár olajcseppet a városi közigazgatás nyikorgó gépezetétől.

A kormány válság, bármint tagadják is egyes felhivatalos lapok, tényleg megvan, de a megoldás, mely nem zárja ki Szapary gróf megmaradását se — egyre késik, mert úgy a koronával mint a szabadelvűpárttal szemben számos kérdést kell előzetesen tisztázni. Kétségtelen, hogy a jelen helyzet tarthatatlan de türehtelen is, mert tudva azt, hogy a legfontosabb elvi kérdésekben sincs összhang a kabinet tagjaiban, hogy a szabadelvű part a kisebbséggel szemben többségének erejét érvényesíteni nem képes, hogy az országgyűlés működése meddő és a legtöbb javaslat elintezetlenül hever, hogy az országgyűlés politikai kérdések vitatása által izgattatik fel, és hogy többet ne említsünk, az utóbbi belpolitikai ügyeknél számos hiba és mulasztás történt — a legridegebb közöny is megtört és mindenki a helyzet orvoslását sürgetően várja. Annnyira bizonytalan a megoldás módja, hogy a legbeavatottabb és legbefolyásosabb politikusk sincsenek tisztában azzal, mi fog történni; egy számításba se vett véletlen fordulat minden kombinációt megromthat vagy halomra donthat, de mégis hinnünk kell, hogy minél válságosabb és zavarosabb a helyzet, annál inkább kitündend államférfiaink ébersége, hazafiai érzete és önzetlensége, mely erenyek a korona bölcsessége és alkotmányos érzületével minden irányban érvényesülni fognak.

A roncsoló toroklob — difteritis — ijesztő módon való fellelése, mely a mult évben megkímélt gyermekek között valódi irtó habortot folytatt meggyékben, oly nagy és végzeteszerű csapás, mely nemcsak a megyei közigazgatás összes embereinek a legmagasabb feladatokat írja elő, hanem méltó, hogy országos ügyggyé tétetven, a kormány figyelmét is a legnagyobb mértékben felhívja. E szörnyű ragály pusztítását, mely egész generációt irt ki, stóikus nyugabannal kezelni nem lehet, de a félrendszabályok sem elégségesek. Joggal megvárjuk, hogy ki-ki a kinek legtávolabb is hivatalosa körébe esik a ragály megfékezésére hatni, egész erejével megleszi kötelességét, sőt meg ezen felüli eszmunkásságot is fog kifejteni és megvárjuk azt is, hogy a kormány sürgős rendkívüli intézkedések megtételére kerétk föl. Kérlehtetetlen szigor alkalmaztassék mindenfelé. Lehetőleg pedig ideiglenes orvosok alkalmaztassanak községenként vagy legalább is 2—3 községre. A tisztviselők éjjel-nappal ellenőrizték a szükségessé övintézkedések módját és alkalmazását, míg a lelkészek és tanítók felettes hatóságuk által utasítatassanak arra, hogy a népet oktassák, felvilágosítsák, osztónozzák a körpusztításainak jelentősége és horderejének megértésére és szükségére. Ki a falukba, a falusi temetőbe és járvány-házakba, tisztelt megyebeli tisztviselő urak!

Pécs városa köztisztasága.

Irta LOEWY LIPÓT dr.

V.

A kutyák lebunkózása, valamint a dög lenyúzása és eltakarítása, a hogy jelenleg a gyepmester teszi, nem felel meg a higiéniai követelménynek. A gyepmester működése helyét, mely még kerítéssel sincs ellátva, már messziről érzni orrunk és jelzi a számos csontváz. Szigorúbb ellenőrzés lenne helyén; habár nálunk még nem történt, mint más városban, hogy a gyepmester áldozatainak zsírját a kuruzsolóknál, szappan- és gyertyafőzőknél, a csontokat és bőroket a kereskedőknél értékesít. A köztisztaság megkívánja, hogy az állati tetemeiket a szükséges fertőtlenítés után mind a föld alá temessék, szintűgy az elődőlött nagyobb állatokat ne nyitott fogaton szállítsák a városon keresztül, hanem teljesen elzárható kocsiszekrényben vigyék a rendeltetése helyére: a szekrény vaslemezrel legyen kibélelve, hogy jól ki lehessen mosni és fertőtleníteni. A ragályos betegségek elhullott állatok eltakarítása az előirt óvószabályok figyelembe vételével történik.

Végül az utak, utcák és terek minőségére térek át. Ezek egy városnak igen bélyegző részei, mert szélességüktől, burkolatuktól és tisztántartásuktól függ nagyrészt a lakosság egészsége és jólete. Az utcák és terek nemcsak a közlekedést közletik, hanem egyúttal az életfontosságára szükséges anyagok egyik legfontosabbikát is szállítják, a tiszta levegőt. Azért is a város szervezésében az utcák és terek mint a város tüdejé szerepelnek, és az egyes házak a tüdő hólyagosai, melyekben az emberek, állatok és mindannyi élő lény az életető elemet fölveszik, magukba szívják.

Az ember naponta 9000 liter levegőt lélegzik be: annak tisztaságát még sem tudja megbecsülni, talán mert ingyen jut hozzá, mert teljes átlátszósága miatt nem látja, sem nem tapintja, csak érezni képes, ha t. i. nagyobb mozgásban van, mint leghuzam, szél, vagy ha egyéb gázokkal

vegyült; de főleg ha port, ha szerves anyagokat tartalmaz, melyek a lélegző szerveket bántalmazzák. Lakásunk legelőjét folytonosan beszennyezzük lélegzetünkkel, a bőr párolgásával; de sok értelmetlen ember szennyezi meg készakarva tisztátalansága, a hulladékok fülhalmozása, az egészségesek és betegek váladékai által. Lakásaink szennyezett legelőjét csakis szellőzés útján cserélhetjük ki tiszta levegővel, az utcák és terek levegőjével. Hogy ezen levegőt tisztán tarthassuk, a közlekedés és együttélés szülte ártalmakat: port, szerves anyagokat, a kipárolgásokat lehetőleg csökkenteni kell, a mit csakis az utcák és terek tisztántartása: jó burkolat, söprés, öntözés, locsolás, a sár, hó, szenny eltakarítása által érhetünk el.

Sajnos, hogy városunk köztisztasági rovatában éppen az utcák tisztasága jut a legelső helyre, az utcák tisztántartására kivett 5% köztisztasági adópótléknak dacára, melyből a lefolyt évben 13.141 forint folyt be.

Pedig városunkban, mely észak-nyugat felől hegyekkel nincs védve, az év nagyobb szakaszában szél uralkodik, mely fölveri a port és vízi lakásainkba, ellepi ruházatunkat, hajzatunkat, rongálja bútorkainkat megmérgezi életünket, megrongálja egészségünket, és elég gyakran számos ember életét tönkre teszi. Mert a por, ezen veszedelmes ellenség, melyet a levegővel belegyűjtünk, puha mészkő-köveztünk millió tászkés szálkáiból, kovaköves kockáink porszeméből, emberi és állati hulladékok maradványaiból, koromból és rohadásnak termékeiből áll, melyekre számos mérgező anyag, sőt fertőző betegségek csirái is tapadhatnak. Nem lehet csodálkozni a tüdőbajosok nagy számán, melyet városunk halálozási statisztikája kimutat.

Vizneker Antal dr. miniszteri fogalmazó Európa nagyobb városairól és Magyarország megyéiről és egyes városairól közölt statisztikai kimutatásai szerint ugyanis tuberkulózisban meghalt.

keltett nyanyira, hogy azt könyvekben és rópiratokban ismertették.

Felette érdekes a bünper összes pházisaiban és így felelevenítését éppen alkalomszerűnek tartom: egész korrajzat nyújtja a 60-as évek igazságszolgáltatásának és az e körül szereplő tényezőknek.

Boros Márton magánzó, volt ügyvéd, vagyonos pécsi lakos vagyonáruházási ténnyét tárgyazza a bünper.

Derner István zombori lakos (ügyvédje dr. Dietrich Ignac) neje révén, ki Boros leány volt, a Boros gyermekek és kiskoru Markovics Gyula nevében 1860. évi június hó 27. bünfenyítő panaszt emel Funk Terézia pécsi lakos ellen, hogy egy Boros Márton által 1860. évi június 19-én aláirt ajándékozási szerződés alapján magára iratta Boros Márton 100 holdnyi zombori értékes birtokát. Az okmány szerinte hamis, a cselekmény család, mert Boros Márton, ki a 80 évet meghaladta, szelűtött, siket, zavart elméjű, rendelkezésre képtelen és a pécsi cs. k. megyei árvaibizottmány által már u. a. év április havában gondnokszá alá helyeztetett, gondnokává Csébi Imre lón. Kéri Funk Teréziának, az ajándékozó gazdaasszonyának és az okmányt előttemező báró Majtényi Lajosnak, mivel állítólag Funk Teréziának gyengéd viszonya volt, miről ő levelben diçekedett,

1881-1885, 1886, 1887.

Baranyamegyében	10.77%	10.47%	8.16%
Pécsett	24.25%	28.82%	23.89%
Budapesten	26.64%	21.45%	27.14%

A tuberkulózisban való halálozás e szerint Pécsett oly nagy mint Budapesten; pedig Budapesten a művelt világ összes nagy városai között a legnagyobb.

Ezen szomorító statisztikai adatok méltán fölhiáják figyelmünket. E sanyarú állapoton segíthetünk, ha kiirtjuk a port és tiszta levegőt szerzünk lakásainkba.

A por fejlesztése szoros összefüggésben áll a kövezzel, mert minél lazább, puhább a burkolat és minél szárazabb, annál porladozóbb: legnagyobb a por természetesen a burkolatlan utcákban, mely összes utcáinknak majdnem felét teszi ki, mint ezt a következő kimutatás föltünteti:

1891-ik év végén városunk összes utcáinak hossza volt 39.502 kilométer.

összesen	a belvárosban
Makadám-burkolat volt	9.917 km. 5.281 km.
Törtkő-kövezet volt	9.061 km. 6.407 km.
Félkockakő-burk. volt	0.711 km. 0.711 km.
Vörös kockakő-burk.v.	0.841 km. 0.841 km.
Aszfalt burkolat volt	0.419 km. 0.419 km.

Burk. utcák ösz. hosz. 20.949km. 13.659km.

Burkolatlan ösz. hosz. 18.553km. 3.035km.

Közterünk mindannyi burkolatlan.

Az aszfalt-burkolat egészségi és köztisztasági szempontból a legjobb, mert áthatatlansága miatt megóvja a talajt mindennemű szennyezéstől és a lakosságot is a szennyes talaj kipárolgásaitól, könnyen felmosható, port nem termel: csak az a fogyatkozása, hogy a lovak, ha nedves, könnyen csúsznak rajta, miért is lejtős utcáinkban nem lehet alkalmazni, ellenben a keletről nyugatra nyúló vízszintes utcáink ilyenmő burkolása nagyon kívánatos volna. Anyaga nem porlik, a kocsiközlekedés zajt nem okoz rajta, miért is közönségünk az aszfaltos fötéaban tartja most esteli sétáit, ott valóságos kórzó fejlődött. Nagy dícséretet érdemel hatóságunk ama böles határozata, mely szerint

A „PÉCS” TÁRCAJA.

Egy érdekes pécsi családi bünper.

— 1860. —

— A „Pécs” eredeti tárcája. —

Midőn a közeli napokban a Prágában 34 nap alatt tárgyal nagy családi bünper általános szenzációt okozott, mely bünügy vádlottak egyhangú felmentésével végződve azon fordult meg, hogy Waldstein György gróf nejének korai elhalálása és saját vér szerinti rokonainak, főleg pedig edes anyjának kapzsúsága feletti elkeseredéséből melőzte végrendeletében rokonait és vagyonának nagy részét két hü gazdatisztnének hagyta, sőt ezeknek már életében jelentékeny összegeket ajándékozott, e tényéért azonban a vádlottak ravasz fondorlatára, iszakkossága folytán és e miatti megzavart elmével beszámithatlan állapotban követve volna el eszembe jutott egy annak idején, 1860-ban itt és Zomborban lejátszott családi bünper, mely nemcsak az itteni legkiválóbb jogászokat és orvosokat foglalkoztatta, hanem sok tekintetben hasonló lévén a prágai esettel, annak idején mindenfelé nagy érdeklődést

és dr. Bantler orvosnak szigorú megbüntetését és a jogügylet megsemmisítését.

A vizsgálat elrendeltetven, a megyei törvényszék vizsgálóbírája Balatonyi József első sorban kihallgatta Boros Martont, ki tagadja, hogy ő birtokát elajándékozta és a szerződést aláirta volna, utóbb azonban azt vallja, hogy március havában aláirt egy végrendeletet és ez alkalommal egy más okiratot is, de ennek tartalmát nem ismerte és ki adta kezébe, nem tudja, tanuk jelen nem voltak, kéri, hogy ő t n e k i n o z z a k t o v a b b mindenféle kérdésekkel. Ezután, minthogy az okmányon Boros Márton neve hitelesítve volt, a hitelesítés tényére nevezve kihallgattatott Friedl Ferenc adjunktus, ki emlékezik a hitelesítésre, de Boros nem volt jelen és ő azt azért hitelesítette jóhiszeműleg, mert éppen hivatalosan nagyon el volt foglalva és Fesztli Rajmár jöhiteletű ügyvéd az aláirtas valóságát bizonyította, sőt egy más okmányt is felmutatott összehasonlítással. Fesztli Rajmár ügyvéd azt vallja, hogy őt Boros magához kérte, hogy vagyonát át akarja ruházni hü gazdaasszonyára annál inkább, mert gyermekjei és unokái őt gondnokává alá helyeztetése által megsejtettek és intézkedjem hogy a már kész akmány szabályszerűleg kiállitassék és hitelesitessék. Ez aztán br. Majtényi Lajos Bantler Odón és Komáromy József együttes jelenlétében

azon háztulajdonosokat, kik aszfalttal burkolják a házuk elejét, e tekintetben teremes kedvezményben részesíti.

A milyen fényes a köztisztviselési állapot az aszfalt-burkolatú utcákban, hol a sóprés, öntözés kifogástalan, a hulladékokat is többször napjában az utcán elhelyezett feldöntött tartókba gyűjtik; éppen olyan sanyarúk a makadam-burkolattal ellátott utcák köztisztviselési viszonyai, mely burkolat, elég sajnos, olesósága miatt éppen a legnagyobb forgalommal bíró utcákat hódította el. Tömérdek nagy, néha három centiméter vastag porréteg lepi el a száraz időszakban az Országutat, kereskedelmi forgalmunk legelőkelőbb és leghosszabb utcáját, és a főszínes locsolás, mely háromszor napjában csakis a vasúti pályaházhoz vivő részen történik, korántsem képes a port leverní, úgy hogy a járókelők nagy része kendőt vesz szája elé, hogy magát a poros levegőtől megvédje. Esős időben pedig különösen ősszel, a ki városunkban járt, látta azt a sártengert, mely a közlekedést megnehezíti, a kivájt utakban lévő lyukak és gödrök miatt, néha a forgalmat meg is akadztja. Állatvédő-egyesületek ide jertek, itt akad elég munkátok! Állatvédő-egyesület helyett bognár, kovács és rokant ló van bővíben, mert valóságos kocsiöntő és lönyező a mi kockakő-burkolatunk is. A ki egyszer kocsin végig jár, az ilyen utcán pl. a Ferenciek utcáján, annak jó tüdejé és erő csontjai legyenek és baleset ellen biztosítva legyen.

(Folyt. tjuk.)

Hírek

Halottak estéjét a megszokott kegyelettel ünnepelte meg városunk keresztény lakossága: a komor hangulatot meg fokozta a most a kisdudvári dülönző járvány, mely miatt a hatóság böles intézkedéseivel legyva a gyermekek a sírok látogatásától tiltattak. Komor, banatos, de szép és felelősen az ünnep a halottak emlékeztető ünnep. Az őszi napsgár körülfonta a második tavaszt; a temető tavaszát igen e két nap — mindenszentek és halottak napja — a halottak kötnapos tavasz, a

virágokon harmatepések helyett könnyek esillognak, színeiket a kegyelet teszi szebbé, illatukat a szeretet pólolja. Virággal rója le az emlékezet adóját öreg és ifjú, özvegy és édesanya, a temető virágóme hirdeti a második tavaszt, de még az elsőnél az élet, itt a halál képe táru lenék, amott a reményt, itt a lemondást látjuk. De a gyászt, szomorúságot, keservet még fájdalmasabbá teszi az a gondolat, hogy mi is csak a mulandóság útján haladunk — hova? — a sír felé.

† **Irányi Dániel** a puritán jellemű jeles hazafi, a függetlenség és 48-as part vezére, a szabadságharc egyik örök híru vezérlője és a közelet fáradsáttal munkása Nyíregyházán, hol hosszas betegségekben rokonai körében tartózkodott, elhunyt. Nemcsak az országgyűlés, melynek egyik legkiválóbb tagja és szónoka volt, nemcsak a függetlenségi part, melynek torhetetlen és tisztelgetreméltó vezére volt, gyászolják őt, hanem a gazdaság oszlozik az egész ország, mely a kitünő férfiak egyik legjobbját legnemesebbjét veszíté el. Part-, vallás- és rang különbség nélkül siratja mindenki, mert vele egy hazaját imádvó szerető, a szabadság-, jog- és valláségyenlőség nemcsak eszményiért lelkesülő, minden ízében becsületesszív hűlt ki. Pécs is, hol közelről ismerték a boldogulat, s melynek országos képviselője is volt egy ízben, gazdaság borult, hiszen nagy népszerűséget ma is hirdeti a külvárosokban sokszor fel-felhangozó nóta: „Bekénts Irányi a szemembe, sír a jobbpart keservében! — Koporsójára a pécsi palgárok nevében pompás koszorút helyeztél. S í m o n f f a y János pécsvaradi országgyűlési képviselő.

Nincs mérnök. Alig töltött be ismételt sargetes után a második városi osztálymérnöki állás, már újra megüresedett, mert a kinevezett a helyett, hogy állását elfoglalta volna, megküldötte lemondását. Az 1300 forint fizetéssel és nemi mellékjövdelemmel is járó állásra nem akad alkalmas vállalkozó, most Münzhardt főmérnök Budapestre utazott, hogy egy szakembert keresen, mert a halmozott teendők nekilözhetetlennek teszik az állás betöltését. Völna az csak jogi minősítéshez kötvé, bőven válogathatunk, mert régi dolog, hogy prókatorság a magyar ember urí kenyere.

Sajtóügyi végtárgyalás. Az általunk már említett sajtóügyi végtárgyalás a hó 30-ára tüzetelt ki. Minthogy azonban értesülésünk szerint az egyik fél a vizsgálat folyamán felmerült egy elvi kérdés előleges eldöntése vegett semmisségi pa-

naszsal akar élni, a tárgyalás a kitűzött napon alig fog megtartatni.

Pályázat. A pécsi kir. törvényszéknél Szikszay János t. bíró és kir. tanácsos nyugdíjaztatása folytán megüresedett bírói állásra, ugy a kir. táblánál két díjas joggyakornoki állásra a pályázat kiíratott.

A mohács-pécsi vasut szeptember havi bevétele 62,235 frt volt, a múlt év hason havában elért eredménnyel 24,675 frttal kevesebb, mi az államvasutakkal kötött peage-szerződésnek következménye; az 1892. évi bevétel 612,356 forint volt, 34,933 forinttal kevesebb a múlt évi eredménnyel.

A koresolya egyesület redes közgyűlése folyó hó 6-ikan délután 4 órakor tartatik meg a nemzeti kaszinó nagytermében.

Visszautasítva. A Leopold Sándor által Klein József elleni sajtóperben, az utóbbi által benyújtott semmisségi panasz a m. kir. curia által visszautasítatott Kleinnek tehát a per szabott egy havi fogházbüntetést le kell ültie.

A legkedvesebb. Mely szomorúság, kétségbeesés tér be mindenkit a hazakülvárosi kisgyereket lojtoztatja a halál angyala. Az anya fölöen szorítja kielébe legkedvesebbjét — gyermekét. Mert mi is a legkedvesebb? Lekivánczokozok egyszer az ég három lakója és megkértek az ég urat, engedje őket megismerni, mi a földön a halandók legkedvesebbjé. A jó Isten megengedte az utazást és őök meghámultak a tavaszt, a felkelő napot a csirázó magot és a föld virágyait. Mind Isten szeretetét hirdeté és őök gyonyorkodtek a természet nagyszerűségében. Vándorútjukban egy kis hazikóba tértek: ott egy anya virasztott beteg gyermeke ágyánál, majd imadkozott, majd áltató dalt énekelt, majd nemán leste gyermeke leleketét. Az anya melysleges, onzetlen és tiszta szeretetet laktak ragyogni. Midőn aztán visszajutottak az égbe, így szóltak: laktak a föld legkedvesebbjét: a gyermeke sugárzó anyai szeretetet. Es az Úr mosolygott, majd így szólt: ilyen az én szeretetem is azok iránt, kik angyalokként visszaszállnak hozzam!

Gyászbeset. Szász Gyula köztisztviselőnek orvendi kataszteri felügyelőt és minisz. titkár nagy csapas erte; édes anyja öz. Szász Karolyne szül. Münstermann Fanni, Marosvásárhelyen elhunyt. A holdogult matrona egyike volt a legkiválóbb, legnemesebb nőnek, kinek halála nemcsak Erdélyben de az egész országban mely részvetet keltett.

„Király-utca — Kossuth-utca.” A Budapestben tartózkodó pécsi ember mindenféle azzal a kérdéssel ostro-

meztörtent. Ő nem tartotta Borost gyenge elméjének, de óvatossághól Lösz Antal orvos által megvizsgáltatta az egyebkent beteges és siket embert ki Eray és Holling doktorok véleményével szemben a teljes beszámíthatlanságot constatla. A kérdéses osmany egyenkent csak helyesbítése egy előbb készített ajándéko-asi okiratnak, mely rosszul volt Boros előbbi ügyvédje által szerkesztve: az, hogy a hitelesítő sógora, csak veletlenség. A szakértő orvosok: dr. Pazsitzky és dr. Hükmann ezredorvos a kello megvizsgálás után azt véleményezték, hogy Boros 30 éves óta beszámíthatatlan állapotban volt és ezt szakszertlen igazolni iparkodtak. Erdékes az orvosoknak Borossal beszélgetésük. Kérdés: Tudni akarunk ingatlan birtokának állapotát mi ingatlan vagyona vagyon meg jelenleg? Felelet: En azt nem tudom az annak megmondani. K. Ki kezeli uraságodnak birtokát? F. En magam. K. Úgy hallottuk, hogy haszonbérlet adta? Ki bírja azt jelenleg arendába? F. En haszonbérlet nem adtam. K. Menyire becsüli uraságod vagyonának értéket? F. Tíz forintla. K. Hány hold földjei vannak? F. Lehet 200, vagy harmadfél száz. K. Mikor vette fel az utolsó arendát? F. Talan három vagy negy éve. K. Menyi arendát kap az ur? F. Azt az Isten tudja. K. Van-e uraságodnak ügyvédje és mi dolgaiban? F. Nincs. Prókatorom se valami ügyem, mit rábizhat-

tam volna. K. Tett-e végrendeletet és mikor? F. Csinaltam most valami ket hete. K. Tett-e valakinek a javára ajándékozást? F. Nem tettem senkinek ajándékozást, egyebkent a lajnyomnak ajándékoztam 100 hold földet. K. Hogy hívják, kinek ajándékoztatta azt a 100 holdat? F. Zsuzsának. K. Emlekszik-e születéshelyére? F. Itt Pécseszt K. Tudja-e hany éves? F. Mintegy 88 éves. K. Vannak-e gyermekei: os hany? F. Vannak harman, meg kettő. K. Hany el gyermekek közül os hany halt meg? Ől el, kettő meghalt, meg harom. K. Evett uraságod ma ebédet? F. Hat mikor ettem volna. K. Belben? F. Mikor van del, most, vagy máskor? K. Jelenleg mely hónapban vagyunk? F. Februáriusban. K. Osmeri a pénz? F. Osmerem bizony. Felmutatták egy bírodalmi taller. K. Menyi ez? F. Ez új pénz nem osmerem. Felmutatták egy régi huszas. K. Hat ez mi? F. Ez is a hitvány új pénz. K. Nezzé meg csak jól uraságod, ez nem új pénz? F. Hat nem ismerem. Erre megies lett, fenyegetőzött és karonkodott — E próba nemi magyarázataul szolgáljon a szakértők ítéletének.

Derner István bizva a szakértők véleményében és főleg abban, hogy a második okmány hitelesítése szabálytalanul történt, mindnagyonb érélylyel, de szenvedélylyel is, mely mindenkiélen büntársat latott, ügykeztelt a család felderítésére hatni, gyanuja az

ertelmi szerzősége nézve főleg Bantler Odórné, Boros házi orvosára és az ügyvédre irányult, kik ellen, kivált Bantlert illetőleg különféle beadványokban erős kifejezésekkel élt. Az egész város nem beszelt egyeből, mint e vadakról és a vizsgálat fejleményei pro és contra vitágya lettek, a közvélemény, ha erről ily ügyben szó lehet, csakugyan az volt, hogy az esetben turpiság szerepelt, de sokan karhozták, Derner sártó és ízgatott szerepelt, bár Derner B. orvos ellen főleg azon okból gyűlölködött, mert ez Lelek Ant. ügyvéd előtt Borost lelkileg megtörtnek alította, utóbb megis jóan elméjének bizonyította, — szerinte azért, mert előbb m a s t, Boros egyik rokonát biztosította arról, hogy közbenjárása által végrendeletbe eszaztatja orokosnek, egyidejűleg azonban Funk Teréziával szövetezett.

Funk Terézia 59 éves, eschországi születési vallott, hajadon, 2 zombori és 3 pécsi ház tulajdonosa, gazdasszony — mint vadlott kihallgatván, vallomásának lényoge ez: A kérdéses okiratot Beyer Márton ügyvéd szövegze itt Pécseszt és azt Zomborba átküldötte, de mivel abban nemi hihák voltak, Ambrozovits Alajos ügyvéd Zomborból azt vissza küldötte, és a szerint Bayer Márton azt ismét kijavította, mely kijavított okirat június hó 16-án készült és azt Boros Márton, báró Majthenyi Lajos, Komáromy József

moltaik: igaz-e, hogy a Király-utcából Kossuth-utca lesz? Persze, hogy a felelet tagadó, a hírek pedig egyik-másik budapesti lap tévedése az oka, amennyiben a Király-utca folytatását képző Fő-utca-ból a földt kihagyták. Mi nevetünk e baklövésben, ha nem lenne annyira bosszantó s azt hiszszük egy kis helyreigazítást méltán kérhetnénk a felületes lapoktól, de nyíltan felvetjük azt a kérdést is: nem lenne-e tapasztalatosabb valamely más, még a Fő-utcánál is jelentékenyebb utcát nagy hazunknál is halhatatlan nevére átkeresztelni mint éppen a Király-utca-nak folytatását a Fő-utcát?

Kinevezések. Mészáros Lajos mohácsi bírósági betétszerkesztési stábkönyvezető telegkönyvezetővé nevezették ki. A győri kir. tábla elnöke Bogya György végzett pécsi joghallgató díjas joggyakornokká nevezte ki a győri kir. tábla kerületébe.

Beszűntetett utóellenőrzési szemle. Felkérteünk a következő rendelet közlésére: Pécs szab. kir. város közönségének. A. m. kir. 19. honvédkiegészítő parancsnokság indokolt felterjesztésére, a koleraveszélyre való tekintettel, a f. évi honvédtőltőellenőrzési szemlést ebből kifolyólag a különleges ellenőrzési szemlést is az említett parancsnokság körletébe tartozó összes járáskora névze — ezennel megszüntetem. Az ennél fogva szükséges intézkedések és közhírítélet azonnal foganatosítandók. Budapest, 1892. évi október hó 24-én. A miniszter helyett: Gromon s. k. államtitkár.

„Wrantsch.” Mit jelez e név? Egy új temetkezési intézetet mely nov. 1-én a Ferenciek-utca 3. sz. a. házában megnyitott és a Concordia-éddigi üzletvezetője Wrantsch György által rendeztetett be. Szomorú dolog ugyan az efféle üzletek virágzása, de az adott körülmények között Wrantsch ur elég tapasztalt és ügyes ember. Csak kevesbe barbár nevet választott volna intézetének.

Gyűlések a megyeházán. E hó 8.-án közigazgatási bizottsági ülés lesz a vármegye házában. Ugyane napon fog megalkulni az árvalházi igazgató választmány.

A kolerajárvány Mohácson. Valahára igazán szűnni látnék 5 nap óta új megbetegedési eset Mohácson nem fordult elő. Mult szerdán a főispán lepte meg a megyei főorvos kíséretében a mohácsi járványkórházat és a legnagyobb chimeréssel nyilatkozott ott, így a berendezés és ápolás mint az ott uralkó kiváló tisztaságról, mely mind ezen kórház rendelő orvosának Dr. Ruff János fáradságos buzgalmanak köszönhető.

A pénzügyi bizottság ülése. Pécs város pénzügyi bizottsága e hó 3-án d. tartotta ülését a városházán. Az ülés elfogadta az 1893. évi költségvetést, melyben

az összes bevétel 490.341 frt 11 kr-ra van előirányozva, a kiadás pedig 570.895 frt 95 kr-ra. A fedezendő hiány 80.554 frt 84 kr. A 2520.0 frt. állami adó számitásával 35 $\frac{1}{2}$ százalék kivetése mellett körülbelül annyi fölösleg marad, hogy a tisztviselőknek, továbbá a kezelő és szolgásmélyzetnek 10% drágasági pótlék lesz engedélyezhető, a mi 8621 frtot tesz ki összesen. Azonkívül fel százalékkal lejjebb száll a pótdó. A bizottság ezen kívül még tárgyalta a nyugdíj előirányzatot és az összes alapítványi előirányzatokat.

A villányi önkéntes tűzoltó egyesület alapszabályai a helygymnázium által 77269/1. sz. alatt jóváhagyattak.

Hirtelen halál. Kis Gadó József budai külvárosi polgár a basamalmi dűlőben fekvő szőlőjében e hó 3-ától 4-ére virradó éjjel megütötte a szél. Kis Gadó egész nap palinkát egetett a szőlőben s este presházába tért aludni. Másnap reggel a szomszédok át mentek hozzá s beszélgetni akartak vele, de az ajtó minden dörömbölésükre zárva maradt. Erre a gazda sógora kifésztette az ajtót s a belepek Kis Gadót halva találtak agyan. Rogton értesítették az esetről a rendőrséget, s a helyszínen megjelenő rendőrorvos szelütest konstatált.

Érdekes látvány lesz vasárnapról kezdve a Hattyu-ban. Null Ágost esiklagászati világlórája ez, mely valóságos csodamű a maga nemében. Elkészítése öt évig tartott és mutatja az evek fergását 9999-ig, a mozgó globuszt, Krisztust és a 12 apostolt, az ünnepeket az évszakokat, a nap és hold pályafutását a hónapokat, az égi jegyeket stb. Az érdekes mű figyelmet érdemel.

A Pallas Nagy Lexikona. Revai Testvérek által kiadott előrajzat mellékeljük lapunk mai számához. Mikor ezt az előrajzat olvasóink figyelmébe ajánljuk, mi is szükségesnek tartjuk néhány szót elmondani erről a nagy munkáról, melynek megjelése kétszegen kívül a legkimagaslóbb irodalmi esemény hazánkban a felúno század utolsó éveiben. Magyarországra körülbelül hatvan-ezer idegen nyelvű lexikon hoztak be eddig-ele a külföldről s körülbelül negyedszáz annyi magyar enciklopédia fordult meg a közönség kezén. A magyar lexikonokról nem szólnék, ezek sok jóakarattal, törekvással és hazafiasan csinált könyvek, melyek azonban mar keletkezésük idején se lehettek teljesen megfelelőek, egyrészt, mert két-három ember állította össze azokat, a kik természetesen nem lehettek az összes tudományok magiszterei s minden törekves és buzgóság mellett se teremthettek teljesen kielégítő munkát, másrészt, mert ezek a lexikonok sokkal szerényebb és igénytelenebb eszközökkel, sokkal kisebb tökével és adozatokkal csina-

lítottak, semhogy mindent, amit a modern tudás felölel, egybegyűjthettek volna. De lettek lényegben ezek a művek a tökéletesség mintaképei, akkor sem felelhetnek meg ma a jogosan támasztható igényeknek. A gőz és a villám korát érjük, a fin de siècle tudása a gőz és a villám sebességével gyarapodik, fejlődik, tökéletesül. A mi egy évtizeddel ezelőtt még a lexikális tudás teljessége volt az ma már elavult, túlhaladott dolog; az ma már csak historiai adat a tudashoz, de legkevésbé sem tudomány. Az idegen nyelvű lexikonok pedig — nagyjábólra nemetek — nem ebbe az országba valók. Nem a kívülről gyakorta emlegetett magyar chauvinizmus mondatja ezt velünk, hanem igenis a külföld chauvinizmusa. A német lexikonok nemesak azért hatalmasak ebben az országban, mert az idegen nyelv kultuszát hozzák be, hanem ide plántálják az idegen szellemet is. A tudomány sohase olyan hozzáférhető idegen nyelven, mint a hazain; sohase olyan közvetlen; sohase keltheti bennünk azokat a pontos képeket; sohase simul olyan közel a mi gondolatvilágunkhoz, hogy a teljesség megértés, a határozott tudás járhasson a nyomában de ez még csak a kisebbik hiba. Nagyobb hiba, hogy az az idegen munka nemesak nem tud, hanem nem is akar olyan lenni, hogy a mi jogos igényeinket kielégítse. A miert mi felkeszünk, az öt nem hevíti; ami a mi szívünkhez közel áll, az neki idegen; ami a mi nemzetünknek elelődek, ott ő hidegen megy tovább, ügyet se vetve rá. Alig törődnek azzal, a mi tisztán magyar a mi nekünk legfőbb és legfontosabb s ha talán nem is egészen rosszakarat, de legalább is kevesbevetés, nem törődés vezet a tollat, ha keszserűségről velünk foglalkozik. A legkisebb német falu jobban érdekli, mint akármelyik vármegye; a legapróbb germanista közelebb áll szívéhez, mint a mi nemzeti nappaink. A Pallas Nagy Lexikona — mint a prospektusban olvasható fényes névsor mutatja — összegyűjtötte a legkiválóbb szakferfiakat, a kik eddig is apóli és terjesztői voltak a tudományak, hogy velük irassa meg az összes ismeretek enciklopédiáját. Ez a száznolcvan jól ismert név kezeség a mellett, hogy a mit csak elert a modern tudás, akár az elvont, akár a gyakorlati tudomány terén, azt mind felöleli a nagy mű, mely a kezékből kikerült. A közélet nem adhat fel olyan kérdést, minire e kiváló tudósok csoportja előre meg nem adta légyen a választ. S a mit a szó érthetővé tesz, azt meg több mint 2000 szövegrajz, 240 fametszeti mellettek, 170 térkép, 64 színes nyomás kép-mellettek hozza közelebb a képzelethez. S ezek a képek, a rajzok és festőművészet kiváló alkotásai, csekély kivétellel mind ideháza készülték, a legkiválóbb magyar műintézetekben. Nemesak magyaraznak ezek a szövegek, hanem megadják fénylő bizonyítékát annak is, hogy a magyar művészet és a magyar ipar teljesen lepest tartott a külföldivel, s talán nem egy tekintetben előtte is jár. 13.000 sűrűen telenyomatott oldal lesz a nagy munka. S a Pallas-irodalmi és nyomdai részvényársaság olyan gondnal és műveléssel állítja ki a 16 kötetes művet, a hogy ilyen terjedelmű magyar munkát még nem állítottak ki. Külön e célra készült, teljesen famentes papírt használnak a Lexikonhoz, tehát olyan papírt, a mely soha meg nem sárgul. A nyomtatáshoz egyenest erre a célra öntött, teljesen új, kiválóan szép metszésű betűket használnak, hogy ne csak a szellemi tartalom legyen kiváló, hanem az egyuttal a szemet gyönyörködtető formában kerüljön a magyar olvasóközönség elé. Az előfizetés feltételeire, valamint minden egyéb felmerülő kérdésre vonatkozólag utalunk a lapunkhoz mellettek prospektusra, a mely közli a munkatársak névsorát s felsorolja a műhöz csatolandó mellettek címeit is. Hogy e mű megszerzése mindenkire nézve lehetővé váljék R e v a y T e s t v é r e k a nagy nemzeti művet havi 1 frt 50 kros részletekre szállítják teljes kötetekben. A cég kizárólagos képviselővel Pécsre és Baranyamegye területére lapunk szerkesztőjét Feiler Mihályt bízta meg, kihez a megrendelések intézendők és aki szívesen ad meg minden lehető fölvilágosítást.

rült Horos Márton képviselőtében Festi ügyvédnek a gondokságot a törvényeszközbe intezett jelesen szerkesztett felfolyamodás következtében megszüntetni és a vagyont a zár alól feloldadni. És az egész bűnpernek nem várt fordulatot adott és 1861. évi 3572. sz. a. a törvényeszköz az állami ügyesség és utóbb a városi főügyész indítványára a további eljárást megszüntette, kimondván, hogy Horos nemesak hogy kába nem, de eszenek teljes használatában volt. Erre dr. Dietrich Ignác egy fulminans felelbezzést illetve panasz iratot adott, mely úgy terjedelme, mint beható, mindent felölelő jogász érvei és okoskodásainal fogva egyike a legértékesebb periratoknak s melyben újra meg újra hivatkozik az összes szakértők egyhangú kimondására, mely szerint Horos Márton teljes beszámíthatatlan volt. Amde ez se használt, az ajándékozás okirat érvénytelenséget kivinnie nem sikerült.

E főbb vázlatokban ismertetett bűnper még számos — rágalomzást szült, de ezek is minden súlyosabb következmény nélkül megszüntek. Ma már midőn a per legutóbb szereplője az igazak álmát alusza, minden elfogultság és sértő szándék nélkül bepillanthatunk a régi akták sárguló leveleibe.

Közi:

B. K.

és Bantler Ödön orvos aláírták, és ezen aláírásnál Festi Rajmár ügyvéd is jelen lévén azt átküldötte Zomborba, mely utóbbi kijavított okiratot én is aláírtam. E kérdésre: Volt-e valaki a bíróság részéről az első, és volt-e a második okirat aláírásánál jelen, ha úgy, ki volt jelen az első és ki a második aláírásánál? egy felelt: Az első f. é. mártius havában készült okirat aláírásán jelen voltak Bayer Márton ügyvéd, Pritzlmayer Antal ügyvéd és báró Majthényi Lajos, a bíróság részéről Krizsaj Károly segédbírói volt jelen. A második vagy f. é. június 16-iki kijavított okirat aláírásánál a bíróság részéről senki sem volt jelen. — Hogy Horos tagadja az ajándékozást, arról nem tehetek.

Az okmányok előttemező tanui igazolják, hogy azok tartalma megmagyaráztatott, felolvastatott és sajátkezűleg aláíratott. Némi eltérések és látzólagos különbségek kivehetőek ugyan a vallomásokból, de a tartalom és aláírás valódiságát mindannyi elismeri. Van azonban több tanu, kik H. orvosra nézve terhelőleg vallanak, főleg azon körülmény igazolásul, hogy ő közreműködött Markovics János javára az öreg Horosnál, e célból Markovicitől pénzbeli ígéretet is kötött ki, mégis jelen volt a vagyonátvétel tényénél és azt orvosi szakértőli kimondásával is fedezte, mások ellenben az orvos javára vallanak. A bűnvizsgálat folyamatában sike-

Tanúgy. Gr. Draskovich Iván baranyasellyei uradalmához tartozó Erzsébet (Endesi) pusztáján egy népiszkolát állított fel s egy tanítói állomást szervezett. És ezt egy horvát four teszi a magyar közmevelődésnek! De tesz és tett még többet is: a baranyamegyei árva-ház részére ezer forintnyi alapítványt tett s azon kívül a baranyamegyei kertészeti s gazdasági egyesület alapító tagjainak sorába is belépett. Mind ez igen szép tanúságot tesz nevezett főúr humánus és liberális gondolkodása mellett. Mindezen érdemeiből nem kevés illeti More Nándor uradalmi jószágfelügyelőt is, aki a két országra terjedő (Magyarország és Horvátország) roppant uradalom belső adminisztrációját vezeti igen nagy tapintattal.

Börtönvizsgálatot tart az egyesült megyei és városi köz. bizottság hétfőn, e hó 8-án délelőtt 12 órakor, mint azt a kiküldött élnöki meghívók jelentik. Ha nem tudnók mily rend és pontos fejelem uralkodik a törvényszéki fogházban s a vizsgálat inkább csak formai, egy kisbe korainak is kellene tartanunk a vizsgálatra való meghívást.

Új megállóhely rendeztetett be a m. k. államvasutak pécs-budapesti vonalán Kapos-Szekesön, mely megállóhely már e hó folyamán átadatik a közforgalomnak s a gyorsvonatokon kívül minden más vonathoz használható lesz.

A honvéd lovas altiszti iskola, melyet Keszthelyre terveztek, ismét Pécsen fog megtartatni. Az iskola ez év december 1-én nyílik meg és közel 6 hónapig tart.

Gyilkosság. Pista József meggyűlölni legény egyik pártasát, kivél reggeli összejövődés miatt haragban volt, vasárnap mészáros-késsel ejtett negy vágással kegyetlen módon meggyilkolta. A tettest azonnal elfogták, úgy Kovács Imrénét is, kit szintén gyanu terhel.

Rövid zongorák, piáninók és harmóniumok a világ legújesebb gyártmányaiában, közöttük Ehrbar, Bosendorfer, Poine stb. újak és átjatszottak ez időben legolcsóbban eladó Klinger zongoraktárban Budapest, Kerepesi-út 39. sz. a. közvetlen a nép zinház mellett. Hiteleskes egyének részletre is kapnak.

Felélő szerkesztő s laptulajdonos
FEILER MIHÁLY.

Fekete, fehér és színes damastelymeket meterenként 1 frt 40 krtól 7 frt 75 krig (38 különböző ajtában) szállít egyes megrendelt öltönyekre vagy egész végekben is postabér- és vámmentesen **Henneberg G.** (cs. és kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Mintak posta fordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros helyeg ragasztandó.

A zirci apátság tulajdonát képező
szántói
savanyuvíz hazánk egyik legjobb és Pécsen tényleg a legjobb lecsó b. asztali borviz, helybéli főrakára:
BERECZ KÁROLY
fűszerkereskedőnl.

5372/92. **Arverési hirdetemény.** 4225.
A dárdai kir. járásbírósg, mint tkkvi hatóság közhírré teszi, hogy Lencz Antal batinai lakos végrehajthatónak **Kolotác György** batinai lakos végrehajthatást szenvedő elleni 120 frt 00 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti

végrehajthatási ügyében a dárdai kir. bíróság területén levő, Batina községben fekvő, a batinai 115. sz. tkvben felvett s alatt felsorolt fekvőségekre az 1881. évi 60. t. c. 156. §-a alapján egészben s így a társtulajdonos Górijanaez Anna illetőségére is, u. m. a 137. hsz. fekvőség 119. sz. ház 238 frt, az 1317. hsz. fekvőségre 3 frt, az 1546. hsz. fekvőségre 25 frt, a 254/127. hsz. fekvőségre 47 frt becsárban az árverést 47 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1892. évi november hó 29. napján délelőtt 10 órakor** Batina községben a jegyzői irodában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át, vagyis 23 frt 80 kr, 30 krt, 2 frt 50 krt és 4 frt 70 krt készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt övadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Dárdán a kir. bíróság mint tkvi hatóságnál 1892. évi aug. hó 1. napján.
Balaskó János kir. járásbíró.

12023. sz. 1892. 4228
Arverési hirdetemény.

A pécsi kir. tszék, mint tkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajthatónak, Hártman Ádám, Hártman András és Verb. Adam gyám által képviselt

kk. Feld Anna végrehajthatást szenvedő elleni 230 frt 75 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajthatási ügyében a pécsvaradi kir. bíróság területén levő Nadasd községben fekvő, a nadasdi 267. sz. tkvben felvett 503. hszsz. 263. sz. házra és pinéere 320 frt becsárban mint ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1892. évi november hó 21-ik napján d. e. 10 órakor** Nadasd község házában, a mennyiben a községnek háza nem volna, ugy a község bírói lakánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékat, vagyis 32 forintot és — krajaort készpénzben, avagy az 1881. évi 60. t. c. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügy-ministeri rendelet 8. §-ában kelt jelölt övadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A pécsi kir. tszék mint tkvi hatóság 1892. évi aug. hó 8. napján.

Lukrits István kir. tszéki bíró.

4906. sz. tk. 1892. 4227
Arverési hirdetemény.

A dárdai kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Kristóf Áron engedmenyes kopácsi lakos végrehajthatónak **Kettős Aronné szül. Kristóf Judit** kopácsi lakos végrehajthatást szenvedő elleni 200 frt kr. tőke követelés és járuléka iránti végrehajthatási ügyében a dárdai kir. járásbírósg területén levő Kopács községben fekvő, a kopácsi 177. sz. tkvben felvett 1) l. 285. hsz. 156. sz. ház és belsőség 1. telek adóst illető felére 319 frt. 2) a 768. hsz. fekvőségéből álló II. 1. telek, és pedig az 1881. 60. t. c. 156. §-a alapján egészben s így a társtulajdonos Kristóf Áron illetőségére is az árverést 110 forint — krajaortban ezennel megállapított kikiáltási árban eirendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1892. november hó 23-ik napján** d. e. 10 órakor Kopács községben a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 31 frt 40 krt s 11 frtot készpénzben, vagy az 1881. 60. t. c. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügy-ministeri rendelet 8. §-ban kijelölt övadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Dárdai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságnál 1892. évi július hó 13. napján.

Balaskó János kir. bíró.

Vasárnap november hó 6. hétfőn 7. és kedden 8-án a Hattyú nagytermében három nagy **éden-előadás tartatik** a cs. és kir. 52. gy.-e. zenekarának közreműködésével.

Miután az Eden előadás Ausztria-Magyarország minden nagyobb városában, legutóbb Bessenben 2 nagy paratlan sikerrel szerepelt, helyben is szenzenés lesz összes díszlet, fűlszerelési s kszülékeivel

három előadást rendezni válogatott műsorral

YUM-YUM
The Original
Mikádó-csop.

A legújabb styl szerint berendezett fantasztikus és misztikus előadások a titokzatoság egész birodalmát felkarolják ezernél több mutatványval. Ezek közül több utánozhatlan, itt meg nem látott eredeti **szenzációs mutatvány**

Miss **EDITHA**, a lég korifeája

adatik elő, és pedig: «Utazás a lehetetlenségén át.» «A modern paradijsom.» «Styria» stb. — Továbbá pompás jelenetek, varázsképek, imponáló díszletmennyekkel s változatokkal. Az óriási csodaképek (jelmezcsoportok), kirándulások a föld körül villámvonatokon. Természeti tünemények Fata morgána.

Uj! **Feltűnést keltő ujdonságok.** **Uj!**

Nagy BALLETT -előadás	Legújabb feltűnést keltő: Egy élő lónak eltűnése kocnisztól a közönség szeme előtt nyit szinpadon, mely eddig viharos tetszéssel fogadtatott.	STELLA , az élő rejtély. Hétszón 60-szor előadva.

Helyárak: Tánlásszék 1 frt, kőrszék 80 kr, zártszék 60 kr, állóhely 40 kr, deák- és katonajegy 30 kr
Jegyek előre válthatók d. e. 9-12-ig és d. u. 3-5-órág a Hattyú nagytermében.
Pénztáryitás 6 órakor. — Kezdeté 7 órakor.

Hirdetmény.

Alulírott Dárda község előljárói részéről ezennel köz-
hírré tétetik, miként a dárdai

nagyvendégfogadó, mészárszék

és a többi melléképületek belsőségi kerttel három egy-
mást követő évre, vagyis 1893. évi **január hó 1-től 1895. évi december hó 31-ig**
Dárda község házának tanácsstermében 1892. évi
november hó 16-án d. e. 10 órákor nyil-
vános árverés útján bérbe fog adatni, a mely ideig írás-
beli ajánlatok is alulírottakhoz címezve elfogadhatnak.

A bérleti feltételek a dárdai jegyzői irodában a hiva-
taltos órák alatt betekinthetők.

Kelt Dárdán, 1892. évi október hó 25-én.

Nagy Gyula **Bácsvánin Szávó**
jegyző. bíró

ÚJ MAGYAR LEXIKON.

A nagy közönség bizonyára már értesült azon kö-
nyvményről, hogy a „Pallas“ irodalmi vállalat egy nagy
magyar lexikont ad ki, melynek első kötete már a
napokban megjelenik a könyvpiacra.

A „Pallas Nagy Lexikona“ ugye belső, tudomá-
nyos értékére, mint a kiállítás díszességére nézve túl
fogja szárnyalni a legjobb német és külföldi lexikonok-
kat, mert míg egyrészt ezek anyagát kritikailag fel-
használja, másrészt azoknál újabb keletű lévén, tete-
mesebb bővebb, teljesebb lesz. Megjelenik 16 nagy
kötetben, 12000 szöveg-oldallal, 240 fametszeti mel-
lékkel, 64 színnyomattal képpel, 2000 szöveg-illus-
trációval és 166 térképpel.

Egy kötet (félbörítettségben) 6 ft. és így az egész
mű ára 96 ft.

Főelőlegesnek tartom e nélkülözhetetlen mű meg-
szerzését hosszasan ajánlani. És ez alkalommal
egyedül annak közlésére szorítkozom, hogy e „Nagy
Lexikon“ **kizárólagos képviselőjét**
Pécere és vidékére a „Révai Testvérek“
cégtől — e vállalat fő képviselőitől — sikerült el-
nyernem.

A „Pallas Nagy Lexikona“, melynek mintakötetei
nálam (a Lyceum-nyomdában) megtekinthetők, sőt ki-
vánatra házhoz is küldhetők — megszerzhető **a
bolti áron havi 1 ft. 50 kr. rész-
letfizetés mellett**, mely fizetések a pósta-
takarekpénzáraknál eszközölköznek, mi által tetemes
pórtó takarítást meg. Oly kedvezmény, oly előnyös
vásárlási mód és alkalom ez, mely mellett még a leg-
szegényebb sorsú intelligens egyén is nehézség nélkül
megszerzheti és kifizetheti e nagyszerű művet.

Tudatom továbbá, hogy a már meglévő német,
magyar vagy külföldi **nagy lexikonok** megfelelő
áron megvételnek és **becséreltetnek**, mi a
legjobb alkalom e drága művektől való szabadulásra,
melyekért eddig a külföldnek adóztunk; méltóztassék
csak az erre vonatkozó szándékot velem tudatni, hogy
a megfelelő intézkedéseket haladéktalanul megtehessem.

E nagy irodalmi vállalatot a nagyközönség jó-
akarathú pártfogásába ajánlom kiváló tisztelettel

Feiler Mihály,

Lyceum-nyomda-igazgató.

Hat aranyérem, diszkereszt és diszokleterek.

COGNAC

gróf ESTERHÁZY GÉZA saját gyártmánya.
Orvosi tekintélyek által ajánlva, felette kellemesen
és jól ízlik, minőség tekintetében bármelyik fran-
cia gyártmányával versenyezhet, ám pedig
sokkal olcsóbb.

Különlegesség a **** cognac,
mely mindenütt kapható.

Cognacunk tiszta borból idegen anyagok hozzá-
vegyítése nélkül, francia mód szerint készül s ezért
járványos betegségeknél, különösen

COLERA

ellen óvó szerül sikerrel használható.

A gróf ESTERHÁZY GÉZA-féle cognacgyár:

igazgatósága:

**Budapest VI., külső vácz-
út 23.**

Páris, Lipcse, Bordeaux, Nizza, Berlin, Brüsszel

Csak akkor valódi, ha a sértetlen dugón az az égetett felírás van „Gróf Esterházy Géza“

Máriaczell Gyomorcsépppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes ház-
i népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, **hűzs** lehellet, felújtság,
savanyu felbőfűgés, hasmenés, gyomorgégés, felesleges nyálkiválasztás, sárgaság, undor,
6. hányás, gyomorgörcs, székülés.

hatlatos gyógyszernek bizonyult fejájszájánál, a mennyiben ez a gyomor-
betegségek gyomortulterhelésénél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hamorrhoidáknál.

Emellett bajoknál a **Máriaczell gyomorcsépppek** évek óta kitűnőnek bizi-
nyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára
használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr. — Magyar-
országi főraktár:

Török Jozsef gyógyszerész
Budapest, Király utca 12. sz.

A vedjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni!! Csak oly
csépppek tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van
ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valo-
ságszerű bizonyítvány“

A **Máriaczell gyomorcsépppek** valódián kaphatók.

Pécsett: Zsigá László, Új. Kereth János, Sipőcz István, Göbel Kálmán és az legal-
mások gyógyszerésztárában. **Pócsva radon:** Divorsky Béla gyógyszerésztárában. **Siklóson**
Szeletgyörgyi M. és Petrusci gyógyszerésztárában. **Szigetvaron:** Salamón Gyula és Vany-
Sándor gyógyszerésztárában. **Baranya-Sellyén:** Uvira Ferenc gyógyszerésztárában.

KWIZDA JÁNOS FERENCZ

az osztrák, orosz, magyar és román kir. udv. zállító kerületi gyógyszerész
KORNELBURGBAN Bécs mellett.

Éveken át kipróbált fájdalomcsillapító

házi szer **csúz izom és ideg**

bántalmaknál

Kéretik a

vedjegyre figyelni és csak

is KWIZDA-féle köszvény-folyadékot

kérni. Kapható minden gyógyszer-tárban.

KWIZDA-féle köszvény-folyadék

Ára 1 ft.
60 ft.
60 ft.

Legérdekesebb s legtartósab értékü ajándékok!

SCHÖNWALD IMRE

ékszerész, órás és látszerész

Főüzlet:

Király-(fő)-uteza, a „Hattyu"-épületben.

PÉCSETT

Műhely:

Király-(fő)-uteza, Mestrics-féle házban.

Nagy választék

a legújabb és legfinomabb ékszer, aranytárgyak, órákból, valamint gyári raktár a legszebb francia és berndorfii chinaezüst tárgyakból.

106. szám.

finom Renaissance salonnóra amerikai díófaszekrényben és cuiverpoli disztiménnyel

Ára 24 frt.

105. szám.

14 nap járó és ütő ingaóra csinos fényezett díófaszekrényben.

Ára 14 frt.

50. szám,

Renaissance inga óra, járó és ütő művel, pontosan szabályozva.

Ára 20 frt.

109. szám,

gyümölcs és virágtartó, valódi ezüsből 70 frt, finom chinaezüsből

20 frt.

108. szám,

teljes Moceakészlet 6 személyre, valódi ezüsből

300 frt,

ugyanaz finom chinaezüsből

60 frt.

110. szám,

finom asztali állvány virágtartóval a legjobb chinaezüsből.

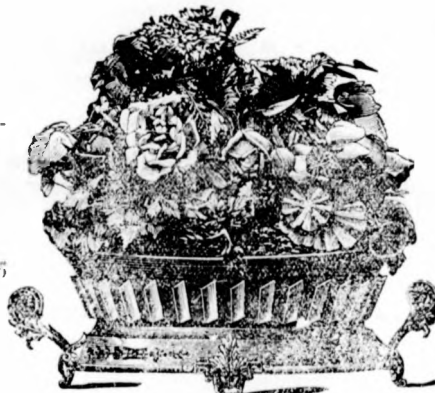
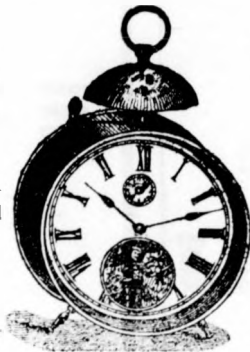
18 frt.

107. szám,

pontosan szabályozott ébresztő óra állanyokban

3 frt.

Kiváló tisztelettel!

Nagy választék

magyar díszeszkerekben, u. m. kardok, mentekötők, övök, gombok, stb.

Parisi látszerek

gvári főraktára.

Legjobb szemüvegek, könnyen ülő orrszorítók, látcsövek stb.

Saját vésnöki műterem.

Egy csinos monogram

15 kr.

Egy latin betű

4 kr.

Továbbá készítek bélyegzőket, pecsétnyomókat, emereket, stb.

Órajavitások

azonnal és a legolcsóbb árak szerint készítek.

Egy óra-üveg ára

15 kr.

Egy mutató ára

5 kr.

Egy órangó óráka téve

60 kr.

Mindennemü ódon arany és ezüst tárgyakat legmagasabb értékben veszek, vagy cserében új tárgyakért átveszem.

Óráknál

5 évi jótállást nyújtok.

Schönwald Imre.

S z a b o t t g y á r i á r a k !

Pontos és szolid kiszolgálás! A tárgyak valódiságáért jótállok!

Pontos és szolid kiszolgálás! A tárgyak valódiságáért jótállok!

KATHREINER

Kneipp-féle Csak a védjegy-
maláta gyel valódi.
kávéja. Utánzásoktól
óva intünk.

Fölülmulthatatlan kávépótlék.

Mindenütt kapható.

Eddig fölülmulthatatlan!

MAAGER VILMOS-féle

valódi, tisztított

MÁJOLAJ

MAAGER VILMOS-tól BÉCSBEN.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgált és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltek mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni. Egy üveg ára 1 forint és kapható a gyári raktárban Bécsben III 3. ker., Heumarkt 3, valamint az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógytárában.

Pécsen: Sipőcz István, Zsiga László, H. Erőth János és az Irgalmasok gyógyszertárában, Reoh Vilmos, Spitzer Sándor fia és Köszl János kereskedésében.

Főraktár és főcáruzás az osztrák-magyar monarchia részére:

Maager Vilmos, Bécs,
III 3., Heumarkt 3.

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palacska az ill. jévi színnel (vörös és fekete nyomás, sárga papíron) van elzárva.

Engel Lajos könyvkereskedése kiadása Pécsen.

Pécs szab. kir. város

≡ Tervrajza ≡

művészies kivitelben, 6 féle színben. Ára 1-50 kr., vászonra huзва la-
rudakkal 2-50 kr.

A köz- és magánépületek vörös színben vannak a tórképre nyomva és szá-
mokkal ellátva.

Az utcák és középületeknek alfabetikus beosztásu névsora a tórkép sar-
kaiban vannak elhelyezve. Az egész tórkép oly hálózatoss beosztással van
ellátva, hogy minden utca, minden középület és minden szálló-
kert könnyen és gyorsan feltalálható.

Különösen fontos, hogy minden szállókert területé a kataszteri telekkönyvi
számmal van ellátva.

Képes Utmutató

Pécs szabad királyi városában és annak vidékén (magyar
és német nyelven). **Ára 50 kr.**

A könyvecske 12 Pécs városának középületei és látványosságait ábrázoló
szép képpel van ellátva. Tartalmazza népszerű és érdekes leírását a törté-
neli nevezetességeken, oly gazdag városnak és látványosságának. A vá-
ros vidékének, kirándulási helyeinek, melyeknél szobhat és érdekesebbet
csak kevés város mutathat föl, utabiztos leírását közli, s mindenki, ki e
városban csak egyszer is megfordult, érdeklél fogja e könyvecske olvasni.
Levelező-lapok szép színes, a város látképét ábrázoló nyomathan **Üdvöz-
let Pécsről** — Gruss aus Fünfkirchen (Ghrattal) darabokból is készit.
PÉCS SZAB. KIR. VÁROS LÁTKÉPE MADÁRTÁVLTÁTBÓL.
gyönyörű fénynyomatu kivitelben 50 krért kapható Engel Lajos könyv-
kereskedésében Pécsen. Király-utca.

F ö l h i v á s !

4217

Van szerencsém szives tudomásul ajánlani, miszerint évek óta legjobb hírnévvel fennálló

— c z u k r á s z d á m a t —

ujabb időben a lehető legnagyobb áldozatokkal járó dús felszerelés és különön képzett segédszemélyzet szerződtetése által a kor követelményeinek megfelelő színvonalra emelve oly karba hoztam, hogy készítményeim finomságát s izetességet illetőleg e szakmabeli bármely fővárosi üzlettel vetekedni képes levén, azon kellemes reménynek adok kifejezést, miszerint igen tisztelt megbízóim ebbeli igényeit ezentúl meg fokozottabb módon fogom kielégíthetni.

Bátorkodom emellegva a közllyelmet felhívni következő különlegességeimre:

torták, konfettek, karamel csokoládé és crème-bonbonok, dessert és tea-sütemények, francia osokoládé, fagyalt és parfait-k, tea, rum, különféle cognac és asszu-borok,

melyeket mindig nagy választékban s friss minőségben készen tartok s ünnepekre nagyobb mennyiségben kívanatra rendelés szerint direkt készítek.

Különös figyelembe ajánlom a legfinomabb cacao-ból készült

— saját gyártmányu csokoládétábláimat, —

melyekkel úgy mint a legfinomabb francia csokoládé-gyártmányokkal **gyári áron** szolgálok.

Felajánlom végül gyors és gondos szolgáltatásaimat bármely házi vagy közünnepelyekre, ugyszintén a vidékre is, a hová rendelés szerint mindent a legponto-abban szállítok.

Midőn az irantam eddig is tanúsított nagybecsü jóindulatert mély köszönetet mondok, kérem annak ja-
vamra leendő további fenntartását s maradtam

kiváló tisztelettel

őzv. Cáfisch Kristófné

Király-utca 30.